

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.

Egyes szám ára 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KOZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők: Főtitár 88 szám földszint. — Értekezni lehet naponta d. e. 10—12 órákban. Előfizetések és hirdetések a lap kiadóhivatalába Könyvnyomda és Papírárugyár r. t. küldendők. Kiadóhivatali megbízott: Szilgetyi Béla főkönyvelő. Egyes számok kaphatók: Földes Ede, Cirner József és Grünfeld Dávid kereskedésében.

Kéiratok nem adatkak vissza.

A miniszterelnök beszéde.

Tartotta a budapesti szabadelvű polgárság nagygyűlésén.

Midőn a főváros szabadelvű polgársága e pártgyűlés megtartását határozta el, azon hazafias szándék által vezette magát, hogy a küzdelem hevében álló szabadelvűpártnak segítségére siessen. S mire a nagygyűlés megtartására kerülhetett a sor, az első, akarom hinni, a döntő csata eldőlt az országban. Ma önökre, t. uraim, a mint általában az ország polgárságára, társadalmára, az egész magyar nemzetre az a feladat hárul, hogy ítéletet mondjanak az események felett és irányt szabjanak, ítéletet mondjanak az események jövő alakulása felett.

T. uraim, önöknek, általában a magyar nemzetnek kell megmondania, hogy helyesli-e azt, hogy midőn másként nem lehetett, a harcot a formáknak megsértésével nyertük meg. Megtettük ezt felemelt fővel, nyílt sisakkal, bejelentve előre, hogy mit teszünk, nem furfanggal, nem tolvajmódon, nem leplezve a dolgot, mert port hinteni a magyar nemzet szemébe sem itt, sem sehöl másutt ez életben nem fogunk. A mit egyszer az ország érdekében szükségesnek vallunk, azt, ha férfiak vagyunk, tegyük meg nyíltan és igazoljuk eljárásunkat.

T. uraim, azt mondják, hogy államcsiny az, amit elkövettünk. Persze, hogy nem igaz. Mert hiszen államcsiny az, ha bármely faktora az állami gépezetnek olyan jogokat arrogál magának és olyan ügyeket kíván eldönteni, a melyek az ő törvényes hatáskörébe nem tartoznak. Államcsiny az, ha a korona usurpálja az országgyűlés jogát, államcsiny az, ha az országgyűlés a korona jogait rövidíti meg; de az, ha valamely alkotmányos tényező azt a jogot, a melyet gyakorolnia kell, a melyek gyakorlására hivatva van, a rendes formák betartásával képtelen gyakorolni, képtelen azért, mert ezen formák hézagjaival és gyarlóságaival magának az alkotmányos helyzetnek felforgatására visszaélnék illetéktelen tényezők; ha akkor ez az illetékes tényező a forma megsértésével gyakorolja feladatát, ezzel nem hogy megsértene, de egyenesen érvényre emeli és győzelemre viszi az alkotmányosság alapelveit; mert hiszen, t. uraim, van-e alkotmányosabb tényező a világon, mint a nemzeti akarat és nyilvánulhat-e meg a nemzeti akarat másként, mint törvényesen megválasztott és képviselőházában összegyűlt képviselői útján, még pedig a dolog természeténél fogva e képviselőház többsége által. És micsoda elfacsarása az az elemi igazságoknak, micsoda meghamisítása nemzeti történelmünknek, szabadságharcaink hosszú láncolatának, ha azt a rágalmat vágják e nemzet szemébe, hogy itt a magyar nemzetnek igazi érdekeit és igazi akaratát nem az általa szabadon választott országgyűlés többsége, hanem az országgyűlés kisebbsége képviseli. Ha így állna a dolog, a mint hogy nem így áll, de ha így állna, akkor hiába való volna minden mesterséges kapkodás, bármint mechanikus, bármint mesterkelt garanciák és segédeszközök után; mert ha egyszer állna az, hogy a magyar nemzet képes megválasztani oly képviselőházi többséget, a mely kész a hazaárlásra, képes az ország érdekeinek cserbenhagyására, akkor ez keresztül törne minden ilyen mesterséges korlátot, akkor a magyar nemzet számára nem léteznének jobb és szebb jövő.

Tisztelt uraim! Mindazon nagy férfiakat, a kik küzdöttek, fáradtak, szenvedtek, éltek és meghaltak a magyar szabadságért, azokat mind az a nemes ambíció és az a felemelő meggyőződés ragadta magával, hogy adjuk meg a nemzetnek szabad alkotmányt, tegyük lehetővé, hogy a nemzeti akarat a magyar képviselőházban többségi határozatokkal érvényesüljön. Ez az egyedüli út felfelé, ez az egyedüli út előre és vissz bennünket a nemzeti politika mind magasabb szféráiban tovább.

És, tisztelt uraim, mikor a magyar képviselőház a maga eredeti házzabályait megalkották, senkinek eszébe sem jutott ezen obstrukciót lehetővé tenni, mesterkelt eszközök által tenni szolgálatot az országnak. De nem jutott eszébe senkinek az sem, hogy védekezzen ilyen veszedelmek ellen.

Deak Ferencz szájába adták, — nem tudom, mondta-e csakugyan, de mondhatta — hogy a házzabályok tisztességes emberek számára valók.

Hát vegyük ezt politikai értelmében. Igenis, a házzabályok olyan politikuskok és olyan hazafiak számára készültek, a kikben van anyui tisztület az alkotmányos élet lényege és szelleme iránt, van anyui hazafiság, hogy nem élnek vissza a korlátlan szabadság azon rendszerével, a melyre a mi házzabályaink fel vannak építve. De, t. uraim, a melyik percben olyan áramlatok kapnak lábra a képviselőháznak csak egy csekély részében is, a melyek kihatározzák ezt az alkalmat

hogy ott, a hol kaulélek visszaélések ellen házzabályainkban nincsenek, ezen visszaéléseket rendszeresen elkövetsek, abban a percben ezek a mi házzabályaink idejüket multak, abban a percben alkalmatlanokká válnak arra, hogy az intézmények szolgálatára legyenek; megszűnnek azt a keretet képezni, a melyben a parlament a maga funkcióját végezhesse, a maga jogát gyakorolhassa, de nyugót és békét képeznek a parlamentre és a nemzetre nézve, a melylyel gusba kötheti, a melylyel megfojthatja a nemzeti akaratot egy csekély töredék.

És, t. uraim, én nem tudom másnak alkotmányos érzelme mit diktál. Az enyém azt a parancsoló kötelességet hárította rám, hogy a magyar alkotmányosság emez óriási veszedelmének, a magyar nemzeti élet eme rákfénének igyekezzek végét vetni; és abban a meggyőződésben voltam, vagyok és leszek, hogy ezen az uton félelem és ingadozás nélkül előre haladva, megyek az igazi alkotmányosság, az igazi szabadelvűség terén tovább.

Nézzünk csak t. uraim, egy kicsit a multba, nem is tovább, gondoljuk abba a hangulatba magunkat, a melyben a millenárius ünnepélyek érték a magyar nemzetet és gondoljuk meg, hogy ezek az ünnepélyek, a nemzetnek ez az emelkedett hangulata véletlen folytán összeesett az osztrák parlamenti viszonyok megromlásával. És minő meglepéssel — talán sokan minő kárörömmel — hasonlítottuk össze akkor az itteni és az osztrák viszonyokat. Mennyire tudtuk és éreztük mi mindannyian, hogy abban, hogy a magyar parlament reudesen és méltóságteljesen funkcionál, abban erő, abban befolyás, abban hatalom rejlik a magyar nemzetre nézve. Azóta, t. uraim, hogy foszlott le, hogy szakadt szét a nemzeti büszkeségnek ez az illúziója! Milyen megszegeyítő érzéssel kellett napról-napra és esztendőről-esztendőre átszenvednünk és átélnünk azt a süllyedést, azt a korhadást, az ösök érdemei által szerzett, nehezen szerzett erkölcsi tőkének azt a széthullását, a melyet azok a parlamenti jelenségek, azok a faktorok idéztek elő, a kik a magyar házzabályok hézagjaival visszaéltek.

Divat ezt ma némelyeknek kétségbevonni és eltagadni, de ha magába száll a becsületesen és józanul gondolkozó magyar ember, bármint pártálláson legyen is, lehetetlen, hogy be ne lássa, hogy nemzeti veszedelem rejlik ezekben a visszaélésekben s hogy a magyar

TÁRCZA.

Volt nekem egy

Volt nekem egy kedves nótám valaha,
Bubánatos, szomorú volt a szava.
Ha elhúzták könnyet csalt a szemembe
S most ha hallom mosolygok is felette.

Álma is volt, vágya is volt szívemnek;
Hej, be szépen elfoszlottak, pihennek!
Más forma lett az álmom is azóta,
Hogy két karom feleségem karolja.

Beszélgetek

Beszélgetek a Muzsával csendes éjen,
Elpihent már az én kicsi feleségem;
Régen alszik, nem féltékeny az urára.
Fel sem teszi, hogy az másnak „kurizálna.“

Talán . . . talán, ha látná sem neheztelne;
Oh bárcsak „Önagysága“ is olyan lenne!
De mióta vagyok nékem feleségem
Meg teszi, hogy még csak szóba sem áll velem.

Az őszi rózsaszületése.

(Mese a „Hosszú estékre“ eszklusból.)

Ne félj édes!.. Csak az őszi szél zúg,
Nem rossz ember rázza ablakunk',
Az kopogtatott be kis szobánkba,
Irgyli hogy boldogok vagyunk;

S a kis foltot ott az ablak tükre
Holmi boszorkányjelnek ne véld,
Szél sodort rá az ablaküvegre,
Egy letépett kis viráglevél.
Nézd! bevettem; őszi rózsaszirma.
És talán ép' kertünkben vagon,
S együtt ültettük volt kis palántját,
Együtt ápoltuk volt angyalom!
Tépett emlék ama szép napokból
Ez a szegény kis viráglevél,
Ugy-e szánod?... Nem álmodom?!... Hallod?! —
Hallgassuk csak; vajjon mit beszél? —
. . . . Szólt a virág csendes, halk szavával:

„Ti jók vagytok — látom — emberek,
Hálából hát, — hogy a szél dühétől
Üldözöttet védelmeztetek, —
Elbeszélésem születését:“

* * *

Réges-régen ős idején egyszer
Kertjében járt egy ős öreg ember.
Mellette ment — karján — felesége
Egy mosolygós, fehér hajú néne.
Mentek, mentek, lassacskán tipegtek,
Majd egy régi padra telepedtek.
A pad mellett agg diófa áll
Ágkarjait védően kitarva,
S úgy borult az öregek fölébe,
Mint az anya borul gyermekére.
Bucu dalát édes-busan, fájón
Dalolta egy kis madár az ágon.

A két öreg hallgatá merengve,
S tudja Isten mi jutott eszükbe,
Reszkető két kezük összetévedt,
Aztán a férj nejt ölel meg,
S ajkait az ajakára nyomva,
Hőszin fejét a vállára vontá....

Ölelkezve hallgatag ülének;
Majd a csendet halk sóhaj töré meg,
„Emlékszel-e?! Ma-van ötven éve —“
Felelt rá a férfi halk beszéde,
És a szava mély sóhajba fulla —
„Be jó volna újra kezdni.... újra.“

Össze néztek felragyogó szemmel,
Ifjuságuk visszatért még egyszer,
Édes emlék lelkük megragadta,
Ifjak lettek még egy pillanatra,
Hogy azután örökre elszálljon,
Mint egy édes, mint egy futó álom.

És eltűnt a szemek ragyogása,
— Ködbe vesző őszi nap sugára —
Hogy helyette egygyé folyva össze,
Szemük könnye hulljon le a rögre.
E könnyecsepp volt az én születésem,
Abból lettem enyhe őszi éjen.“

Tolvaj Géza.

parlament házszabályainak egy olyan módosítása, amely a szólásszabadság sérelme nélkül ezeket a fattyuhajtásokat nyesi le, elsőrendű parancsoló nemzeti szükség és nemzeti érdek.

Már most, t. uraim, én azt hiszem, abban nagyon-nagyon sokan egyetértünk ebben az országban, hogy a házszabályokat reformálni kell. A következő kérdés azután az, hogy ha kell, hát miként lehet. Mert ha valami a magyar nemzetnek kell, akkor azt, hogy nem lehet, nem szabad mondani. Hát uraim, természetes dolog, nagyon óhajtott volna, hogy reformálni lehessen a házszabályokat rendes, normális tárgyalások mellett, megvitatta objektíve és alaposan a kérdéseket s a viták keresztülvétele után kiválogatva azt, ami a legjobb. De az, hogy ez az utlehetőség-e vagy sem, az nem a többség kezében van, mert a mely percében csak egy csekély töredék, csak azok az elemek, a kiknek egészen professzionátus működése ezeknek a fattyuhajtásoknak kihasználásában van, ellene szegzi mellét az akciónak, örökre megállíthatja a házszabály-reform keresztülvételét, ha normális uton haladunk tovább. Dilemma előtt állunk tehát, a mely egyszerűen és elvitázzhatatlanul úgy áll, hogy vagy le kell tenni a házszabályreform gondolatáról, vagy el kell magunkat határozni arra, hogy ha a professzionátus obstrukció által megakadályozni, keresztül kell törni a formát egyszer: egyetlenegyszer.

T. uraim! Nem értem és nem fogom megérteni soha azoknak érzékeny lelkiismeretét, a kik nyugodt lélekkel vették azt, hogy az ex-lex állapotok alatt nap-nap után sértették meg az ország sarkalatos törvényeit és a kik elájulnak attól a gondolattól, hogy a törvény-sértések lehetetlenné tétele czéljából egyszer sértsük meg a házszabályt.

Véletlenül tegnap akadt a legnagyobb világlap, a „Times” egy vezércikke a kezembe. Reményem, hogy nem igen akad senki, még a mi merész fantáziájú publikumunkban sem, aki azt állítsa rólam, hogy ezt a cikket én irattam. Ha talán el is kell ismernem azt, hogy tettem egyet-mást egy esztendő alatt arra, hogy a magyar miniszterelnök sulyát, tekintélyét és hatalmát növeljem, de odáig nem terjed el a hatalmam, mert az angol kormány hatalma sem terjed odáig, hogy diktáljon a „Times” hasábjába. Ez a cikk t. uraim, nagyon érdekes. Egészen szabatosan és hiven állítja oda a mi ellenzékünk álláspontját. Konstataálja, hogy a mi ellenzékünk szerint, ha egyszer egy házszabály-reform erőszakos és szabálytalan uton jött létre, akkor a Háznak minden további határozata semmis és ő Felsége esküjét szegi meg, ha ilyen módon létrejött törvényjavaslatokat szentesít és azután angol rövidséggel és angol humorral azt teszi hozzá: Mi nem vagyunk kompetensek — már t. i. a Times — a magyar közjognak egy vitás kérdését eldönteni, de azt az egyet tudjuk, hogy ha ez igaz, akkor a magyar alkotmány igen furcsa gépezet.

És tényleg uraim, igen furcsa gépezet volna a magyar alkotmány, ha ez igaz volna. Nézzük csak meg a felvetett kérdést, mind a két oldalról.

Először is — bár nem szívesen beszélek róla — nézzük meg azt a bizonyára alkotmányos érzésű és királyi iránt igaz magyar tisztelettel viseltető magyar nemzethez, magyar emberhez nem méltó okoskodást, a melylyel ebbe a kérdésbe a koronát belevonni és a koronára mocskot dobni akarnak. Ezek az urak veszik tele szájukat a parlament szuverénitásával! És a másik pillanatban oda akarják állítani a királyt, hogy az legyen a bírója a parlament határozatainak.

A végrehajtott hatalomnak csak egy kötelessége lehet a parlamenttel szemben: gondoskodni arról, hogy a képviselőválasztások rendezésével lefolyjanak, hogy a nemzet megválasztott képviselői a parlamentben összejöjjenek és ott azután maguk döntsék el szuverénitásukból kifolyólag azt, hogy hogyan és miként akarják eljárásukat berendezni. A ki ebbe a kérdésbe a koronát akarja belevonni, az nemcsak csunya illojálitást követ el a királylyal szemben, hanem egyúttal a parlament szuverénitását is a legalaposabban megsérti, mert a koronát akarja mintegy semmitőszékül odahelyezni, a mely döntőn a parlament határozatainak érvényessége felett.

De nézzük a dolgot tovább! Hát lehet-e azt odaállítani, hogy a házszabályoknak szabálytalan módon való megváltoztatása a Ház minden további határozatát érvénytelenné teszi? Jeleatené azt, hogy ha egyszer bárminő meggondolatlan zátonyot és akadályt igtatott az országgyűlés a Ház szabályaiba, ezzel magát és összes utódait, a késő nemzedékeket örök időkre megkötötte és tehetetlensége kárhóztatta, örök időkre kiszolgáltatta annak a tényezőnek, a melynek így, meggondolatlanul, ötletszerűleg ekkora hatalmat adott.

Hát lehet-e ilyet állítani? Hát lehet-e így azt mondani egy nemzetről, hogy örökre be van vágva előtte az út arra, hogy megváltoztasson valamit, a minek káros, a minek veszélyes voltáról a nemzet meggyőződött, de a mi megváltoztatásának szabályos formák között való keresztülvételét lehetetlenné tette? Hiszen ehhez képest a lengyel alkotmány semmi. Hiszen ez oly korlátokat, oly lehetetlenségeket állít egy nemzet elé, a melyeket acceptálhat oly nemzet, a melyet el akar vesztetni az Ur Isten, a melynek elvette az eszét, de oly nemzet, a mely erőt érez magában, oly nemzet, a mely élni akar, oly nemzet, a mely érzi, hogy neki mindenkelőtt az a kötelessége, hogy éljen, hogy dolgozzék, hogy működjék, hogy felvirágozzék, az ilyen nemzet effele mesterséges korlátokat egy gnyos mosolylyal vagy haragos kezégyintéssel fog eldobni magától.

És, t. uraim, az gondolkozik alkotmányosan, a ki így állítja oda a kérdést? Az gondolkozik igazán a magyar nemzet évezredek alkotmányának tradícióihoz méltóan, a ki ezeket a mesterséges akadályokat, ezeket a meggondolatlanul oda dobott zátonyokat arra használja fel, hogy ezzel tönkre tegye ezt az országot,

hogy ezzel lehetetlenné tegye az alkotmányos élet lényegét? Azok járnak el igazán alkotmányos uton, a technikai obstrukciónak azok a szomoru lovagjai, a kik évek hosszu során át épen az alkotmány lényegét rontották meg? Épen az alkotmány lényegét nem engedték érvényesülni? Azok-e, a kiknek egész működésük merénylet volt az alkotmányos élet ellen? Azok az alkotmányos férfiak? Vagy nem azok-e, a kik végre-valahára megelégtették ezt az állapotot, a kik végre-valahára azt mondták, hogy mi nem nézhetjük, nem tűrhetjük tovább, hogy így handabandázzanak e nemzet legdrágább kincsével, történjék, a minek történnie kell, bánjék el velünk a nemzet, a hogy neki tetszik, de ebből a hiúrból ki fogjuk előbb a nemzetet segíteni.

Tisztelt uraim, mi, az országos szabadelpvűpárt tagjai, megtettük kötelességünket. Most önökön a sor, t. uraim, mert az, hogy ez a mi férfias és felelősségteljes vállalkozásunk valóban külső siker legyen-e, vagy egy jobb, szebb, tisztább és eredményesebb jövő záloga, az a nemzet verdiktjétől függ, hogy nekünk adják-e meg helyeslésüket.

T. uraim, nézzenek körül. A világtörténelem eseményei dübörögnek itt mindenütt körülöttünk, anyagi téren, közgazdasági téren, a nemzeti erők mérkőzésének terén és a világesemények egész vonalán. És ezek között minden nemzet sorsa, boldogulása az anyagi, szellemi és erkölcsi erők azon összességétől függ, a melyet harcra vinni tud és attól a roppant erőből, energiából, a mely ezt az erőt a harcra beleviszi, az a nemzet, a mely a legkülönbözőbb képelt veszélyek, skrupulusok, teoriák csudabogarainak hálóját nem képes szemeiről letépni és tehetetlenségben vergődik addig, míg dolgoznak működnek, fáradság szomszédai mindenütt körös-körül, az a nemzet el van vesztve a történelem ítélszéke előtt. És a nemzetet áll, hogy letegye szeméről ezt a hálógot. A nemzetet áll, hogy olyan parancsoló módon nyilvánítsa akaratát, a mely előtt azután meg kell hajolnia mindenkinek.

T. uraim, nagy kérdések, nagy hatalmak tornyosulnak a magyar nemzet előtt. Megoldásra várnak nagy ügyek és ha valaha, most döntő fontosságú momentum a nemzeti politikára nézve, hogy ebben a pillanatban egy akcióképes magyar nemzet álljon itt. Higgyék el nekem, én tudom; és ha én most ebben a küzdelemben az ügyért odadobom mindenemet, ha beviszem a küzdelemben mindazt az erőt, a melyet kifejthetek, mindazt az erkölcsi tőkét, a melyet — talán dicsekvés nélkül mondhatom — egy esztendő alatt nem építettem, akkor engem is az a törekvés vezet, hogy elérjem azt, hogy midőn ezek a nagy kérdések döntésre kerülnek, annak, a kit Ő felsége és a nemzet bizalma erre a felelős-ségteljes pozícióra emel, a melyen én állok e pillanatban, de a melyen közönyös rám nézve, hogy ki fog állani akkor: hogy annak, a ki ott áll, bárki legyen is az, — és ez azután nem mindegy nekem sem, a nemzet-

Valamikor

Valamikor, lombsuttogáskor
Találkozunk még édesem
A boldogság szelid nyugalma
Szívünkre száll majd csendesen.
Kinyilik minden sárga rózsza
S utadra szórja levelét,
Szárnyára kél a lelkem is majd
S repesve, lengve száll feléd.

Te légy ábrándos kis leány csak,
Vidám mosolygó és bohó,
A sárga rózsza illatánál
Az álmok álmát álmódó.
Hisz nincs szebb semmi, mint szerelmünk,
Melyről nem tud senki sem
Valamikor, lombsuttogáskor
Találkozunk még édesem.

Búcsú.

Heine.

Remeg a sárgult lomb,
Lehull a kis levél,
Mi bájló, ami szép
Elmulik . . . , hont cserél.

Az erdőn átragyog
A fájó napsugár,
A lehulló lomboktól
Tán bucsut venni jár.

Szívemnek mélyiből
Zokogni szeretnék,
Bucunkat juttatja
Eszembe ez a kép

Elhagytalak s tudtam,
Még halsz nemsokára,
Haló erdő valál
S én a napsugára.

Fülöp Ákos.

Őszi hangok.

I.

Falevél hullása, virág hervadása,
Hideg őszi szellő csendes zokogása
Kisért a fák között, s a virágos kertben;
Jer menjünk be innen, nem nekünk való itt,
Csendesedni vélem szíveink veresít
A hervadás láttán, — feleségem lelkem.

Mint a nyári ég, ha rajta felleg ül meg,
S a nap sugarai el, mögéje tünnek,

Olyan lett a lelkem a pusztulást látva
És valami kérdés tolul fel beléje,
Halkul, szomorubb lesz ajakam beszéde. —
Jer, menjünk be innen, jobb benn a szobába.

II.

Hull a levél, költözik a madár,
Pusztává lesz maholnap a határ.
Gyászol a föld, elborul az ég is,
Zokog a szél és felsirok én is. . . .

Hull a levél nesztelenül, rendre. . . .
Istenem ha velem is úgy lenne,
Ha lehullnék, ha letörne testem! . . .
Oh mert olyan roskadt, halvány lettem. . . .

Istenem, ha réám is ősz jönne!
Ilyen ifjan kerülni a földbe,
Még halni most. . . Rémes szörnyű álom! —
Elmulni most, mikor élni vágyom.

Ne. . . ne Uram! Ily hamar ne törj le,
Hiszen két szív lenne összetörve.
A míg én ott porladnék a földben,
Mivé lenne ifju feleségem.

Tolvaly Géza.

STEIN S. és Társa

Első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete

KOLOZSVÁRT,

Mátyás király-tér 2. sz.

Figyelmebe!

Van szerencsém az igen tisztelt szülők figyelmét kizárólagos gyermekruha üzletemre felhívni. Iskolába járó leány- és fiúruhák 1 évesétől 14 évesig. Torna ruhák. Őszi és téli kabátok, fehérneműk, kötények, kalapok, harisnyák nagy választékban, jó formában és kivitelben jutányos áron kaphatók. **Vidéki rendeléményél elég a gyermek kora és a ruha színének megnevezése.**

MIEDER-készítés mérték szerint

== a legújabb formában, és kényelmes viselő. ==

Szíves pártfogást kér

STEIN S. és TÁRSA.

nek sem — ország sorsa guzsa köt kárhóztató szélyeinek nyert, ege fellelő töre

Nov. 18

tet, melyne tesebbeket a zart ülés beszédet, u hogy amid én is a sz kerültem, itt? mire j szinte meg sem tudok legtöbb ké kemény k jelentette zeki hirla hirdetteg obstrukció némely fo És ha az féle indítv arra, hog János boro pedig a te csattanós tes kenysz toita a p másképpen tette. Ugy ház törve vényeket hogy a tö visszael, a s ezek eg lamentjet kajában? d ket alkoss zoritotta mult évbe az, hogy a sulyos l „Magyaro több más közönsége segítve L csöndes o alatt? És arról kell eszköz az módon esa s azert hiv vegyek fo házszabály bizottsága arról a p a szabály teljesítés — vagy sokszor u — el is hazszaba volna en tudott ed Hédervár

Angol

kelőbb a „Apponyi lelő, ha parlamen táhatja, Apponyit téren me tervének házszabá a parlan teszi. Az hogy a alkotott tesítését nak, mi a magya szerezett

nek sem — hogy annak, a ki ott áll, a ki felelős ez ország sorsának intézéseért, annak háta megett ne egy guzsa kötött, ne egy lenyűgözött, tehetetlenségre kárhoztatott és a legkülönbözőbb elemek silány szélelyeinek kiszolgáltatott, de akcióképességét visszanyert, egész erejével, egész elaszticitásával előre, felfelé törekvő magyar nemzet álljon.

SZEMLE.

Nov. 18. Végig néztem a péntek esti izgalmas jelenetet, melynél azonban láttam már — fájdalom — rettentesebbeket is. Megvallom: nagyon megvoltam lepelve, mert a zárt ülés alatt csendesen hallgatva az Apponyi izzó beszédét, nem is sejtettem a történéndőket, ugyanígy, hogy amidőn az elnöki emelvényre való rohanást látva, én is a szörnű zürzavarban kavargó képviselők közé kerültem, Kubik Belától kérdeztem, hogy mi történik itt? mire ő, nem a szokott szenvedélyességével, hanem szinte meglepő nyugodtsággal felelt: nem tudom, én sem tudok még semmit. És ebben a helyzetben volt a legtöbb képviselőtársam is. Azt mindenki tudta, hogy kemény küzdelem lesz, hiszen nemcsak Tisza gróf jelentette ezt ki ismételve, hanem különösen az ellenzéki hírlapok — persze jól kiszűzve — jó előre hirdették a döntés formáját, mely csakis a folytonos obstrukciónak pompás védvárul szolgáló házszabályok némely formalitásainak félretételével történhetett meg. És ha az ellenzék a péntek délutáni ülést a Dániel-féle indítvány komoly bírálatára fordítja, nem pedig arra, hogy 3 óráig tartó zárt ülésen Benedek János borospoharát Sacellary Györgyre ürítse, Apponyi pedig a technikai obstrukciót is pártolgassa, — ez a csattanós záradék nem került volna színre. A rettentetes kényszerhelyzetben, mely már évek óta megbénította a parlament munkásságát, Tisza nem tehetett másképpen, de az is bizonyos, hogy szomorú szívvel tette. Ugy-e bár igaz, hogy a házszabályok a képviselőház törvényeit képezik? Ugy-e bár igaz, hogy a törvényeket tisztelni kell és megtartani? Ugy-e bár igaz, hogy a törvényekkel visszaelni nem szabad, mert a ki visszael, az törvénysértést követ el? Ugy-e bár igaz, hogy az ellenzék a házszabályokra való hivatkozással s ezek egyes §§-nak védelme alatt Széll Kálmán parlamentjét hosszú időn át meggátolta törvényhozási munkájában? meggátolta azt, hogy a nemzet javára törvényeket alkosson és ezzel nemtörvényes helyzetbe: „ex-lex“-be szorította az országot? Igaz-e az, hogy ez a helyzet az egész múlt évben tartott, folyó évi március 10-ig? Igaz-e az, hogy midőn Kossuth, Thaly és társai megdöbbenve a súlyos helyzettől, békét kötöttek, — az Ugron-párti „Magyarország“, a Bánffy-párti „Pesti Hírlap“, — és több más újság folyton gúnyolta őket és ingerelte a közönséget, a néppárt s az Ugron-párt tagjai pedig, segítve Lengyel Zoltán és társai által, ugynevezett csöndes obstrukciót folytattak a házszabályok védelme alatt? És a parlament szünetelése alatt nem folyton arról kellett olvasnunk, hogy milyen dicső és szükséges eszköz az obstrukció? Nős, ha ez igaz, akkor valami módon csakugyan végét kellett vetni ennek az állapotnak s azért hívta fel Tisza a képviselőház összes pártjait, hogy vegyék fontolóra a dolgot, módosítsák czélszerűen a házszabályokat s e végre küldjenek ki egy 21 tagú bizottságot. A felelet ismét az obstrukció volt, még arról a pártokról is, mely hajlandó lett volna korrigálni a szabályokat, csak hogy olyan feltétel alatt, melynek teljesítése vagy hosszabb időre eltolta volna a revíziót, — vagy (remelve, hogy idő folytán valami oly sokszor nagy szerepet játszó „véletlen“ fog történni) — el is ejtette volna. Ugyan — kérdem — a mostani házszabályok szigorú alkalmazása mellett, ki tudott volna eredményt érni el, midőn maga Apponyi sem tudott eredményre jutni házelnök korában, midőn Héderváry gróf pártján volt!?

Török Bertalan.

Angol lapok a revízióról. A „Times“, a legelőkelőbb angol lap így nyilatkozik a magyar ellenzékéről: „Apponyi az ellenzék nevében beszélt, de a külföldi szemlélő, ha jóakarattal viseltetik Magyarország iránt és a parlamentáris intézmények iránt, csak azt konstatálhatja, hogy az út, amelyre Apponyi lépett, vesztelő Apponyira és az ellenzékre nézve. Kétszerte veszélyes téren mozgott, midőn kétségbe vonta a miniszterelnök tervének alkotmányos voltát s az állította, hogy a házszabályoknak ilyen erőszakos és törvénytelen reformja a parlament összes további határozatait érvénytelené teszi. Az ellenzék vezetője tényleg azt jelentette ki, hogy a király esküje tiltja az ilyen törvénytelenül alkotott házszabályok segítségével hozott törvények szentesítését. Mi nem állhatunk be ezen közjogi kérdés bíráinak, mi csak azt mondjuk, hogy ha ez így van, akkor a magyar alkotmány furcsa egy gépezet.“ Nálunk előszeretettel hivatkoznak angol példákra és az angol

sajtó nyilatkozataira, mert hiszen Anglia a parlamentáris klasszikus hazája. Nos, az ellenzék láthatja most, hogy a legtekintélyesebb angol lap hogyan ítél a magyar ellenzéki vezérfejről és okulhat rajta.

A „Times“ után íme megnyilatkozik Londonnak második hatalmas nagy lapja is a „Morning Post“, a mely a magyar házszabály-revizióról irt vezércikkében azt írja, hogy „a modern parlamentekben a szóárdat abszolút szabadságának bizonyos megszorítása szükséges, ha azt akarjuk, hogy a parlamentek mindjobban szaporodó munkájukat elvégezzék. Ennek szükségét Britániában már régen belátták, s újabban Olaszországban is gátat vetettek a szólásszabadságnak, még pedig jó eredménnyel. Apponyi aggodalma e reformmal szemben pusztán a képzeletben létezik. Mert a parlamenti tárgyalások módjának megfelelő reformja, mint azt minden politikai tudja, az egyedüli eszköz, melynek segítségével nagy törvényhozó testületek remélhetik, hogy megbirkóznak a modern idők változásai folytán megszorodott munkával. Az egész parlamentnek szabadsága s munkaképessége sokkal fontosabb mint az egyes szónokok szabadsága. Tisza ezt az igazságot felismerte. Reméljük, hogy elég erős lesz megvalósítani azokat a reformokat, a melyek a logikus és praktikus folyományai ez igazság felismerésének.“ Így gondolkoznak Angolország leghatamasabb lapjai a nálunk lefolyt parlamenti harcokról, így gondolkozik Angliában a művelt politikai közönség is. A magyar ellenzék tehát tudja meg, hogy Európának művelt közvéleménye nincsen a részén és hogy harcát Tisza ellen épen ottan nem értik és nem helyeslik, a hol eddig előszeretettel és elismeréssel irtak és beszéltek a magyar politikások nagy hivatottságáról és a magyar parlament nagy foku politikai érettségéről.

Mi lesz most? Ez a kérdés izgatja az ellenzéki lapok vérmes politikusait, a kik szaguldó képzelettel rohannak az eshetőségek tengerén. A magyar ellenzéknek háromszoros oka lesz beletörődni az új házszabályokba. Először, mert meggyőződik, hogy a kormány hajszálra se akartja korlátozni a szólásszabadságot; meggyőződik, hogy a többség sziklaszilárd fenntartja a kivított házszabályokat, melyek ellen minden szemelmalharcz hiábavaló; végre pedig kénytelen lesz meghajolni a közvélemény nyomása alatt, mely az obstrukció megszüntetését egy veszi, mint szerencsés felszabadulást a hosszan tartó kínos lidércnyomás alól. Mi azt hisszük, hogy a felkavart indulatok lassankint lecsillapodnak és felülkerül az a komoly meggyőződés, hogy a haza üdve sok és sürgős munkát kíván, nem komédiát és személyeskedő hecczeket. Azt hisszük, hogy elkövetkezik az az idő, mikor csak komoly munkássággal lehet politikai szerepet viselni; s lekerülnek a napirendről azok az alakok, a kik a mesterségesen izgatott és mindenféle eszközzel felkavart közhangulat zavarosából táplálkoztak.

Az obstrukció ellen. Budapest főváros polgársága népes értekezletet tartott, melyen Kautz Gyula elnöklété alatt az obstrukció ellen irányuló határozati javaslatot fogadtak el. Egyszersmind tüntető helyesléssel bizalmat szavaztak a magyar kormány elnökének a parlamenti rend helyreállítására célzó erélyes akciójával szemben. Ezen gyűlésen a miniszterelnök is felszólt és hatalmas beszédet tartott eljárása igazolására, melyet tomboló tetszéssel hallgatott az ezer meg ezer főre menő hallgatóság.

Felirat a királyhoz. Az egyesült ellenzék feliratot intézett a királyhoz s arra kerik, hogy bírálja felül, sőt semmisítse meg a parlamenti többség határozatát. Vagyis az ellenzék, a mely — teljesen illeketelenül — államcsinyt vet a többség szemére, rá akarja venni az uralkodót, hogy hatásköréből kilépve, a parlament hatáskörébe avatkozzék s így államcsinyt kövessen el. Szerencse, hogy olyan alkotmányos királyunk van, mint I. Ferencz József.

A revízió.

Írta: Solymosi Elek.

A házszabályok revíziójának kérdése hátterbe szorította az orosz-japán háború minden borzalma. A politikai alkalom fanatikus hősöket teremt.

Természetes, hogy a harcban nekünk is részt kell vennünk. A vezér hazafiasságáért nemcsak hogy tűzbe kell tenni a kezünket, de tűzbe is kell mennünk érte. Tisza István gróf vezérlete az önfeláldozásnak meghatározható példáját mutatja. A nemzet többsége áll a nemes gróf oldalán.

Miről van szó? Szó van az obstrukció tanulságairól, s arról, hogy a békés fejlődés az alkotmány medrében biztosítható legyen. Szó van a rendről s a parlamenti erkölcsök elfajulásáról és mindenek felett a parlamenti többség indokolt akaratnyilvánításának biztosításáról. Erről van szó. A polgárok komoly elemeinek ezt az ügyet nagyon meg kell fontolni és diadalra kell

venni. A támogatásra hivatott közvéleménynek meg kell mutatni a maga politikai érettségét. Tudtul kell adni, hogy frázisokkal a többség még akkor sem befolyásolható, ha e frázisok hazafiasnak látszanak. Mert csak — látszanak.

A frázisos legendák közül leghatósabbnak látszik az, hogy a revíziót Bécsben rendelték meg. Mit jelent ez? A frázisgyár szerint az alkotmány megrövidítését s a szólásszabadság megszorítását. A valóságban pedig — még ha Bécsben vagy akár Szentpéterváron rendelték is meg — jelenti az emberi művek tökéletesítését, jelenti a parlamentáris alapelvét — a többség akaratának természetesen érvényesülését, s jelentheti — Bécsben — az aggkor csendrevágyó jogát, s mint minden revízió: jelentheti a tapasztalatok nyomán fakadó átalakulást. Tisztán, a tökéletesedés proceszusának jogáról van szó, arról a jogról, mely ma átalakítja a 48-iki törvényeket, holnap tán a 67-ikét.

Beismerjük, hogy az átalakító tökéletesedés proceszusza az érzelmeknek ezer meg ezer fele irányzatait tépi szét s az egyéni érdekek millió meg millió szálait kuszálja össze, de hiába. Nem lehet róla tenni. Mert a világ legtermészetesebb törvénye az, hogy mindent átalakít, s első sorban csak azért, hogy az átalakítást mindig újra kezdhesse.

Az átalakulás definíciójában azt mondja Csepreghy Ferencz, a mai nagy költőnk, hogy a kaczer nökből utszéli pipacs lesz.

Mindenki tépi, ki arra jár, s keblére még sem tűzi senki sem. Azt mondja: kedvest ki veszített, szomorú fűz leszen. S ehhez én még hozzá teszem, hogy a szép leányok hajából fenyőerdő lesz, Tisza István szivéből róza fakad s az ellenzéki agyvelő tán épen — tiszavirággá változik. Eddig van.

A jövő eshetőségeit sem lehet felhozni a revízió ellen, mert a nemzet többségéről soha sem lehet feltételezni az árulást. Áruló soha sem volt a nemzet többsége, így tanítja történelmünk s áruló nem is lesz soha.

De ne végezzünk oly könnyen Béccsel, hanem tegyük fel, hogy itt ravaszsgal, vagy valami furfangos számítással állunk szemben, s tegyük fel, hogy a parlamenti rend tökéletesítése az alkotmány megszorítását jelentené.

Az ellenzéki felfogást e ponton is játszva verhetjük vissza. Mert itt az a kérdés merül fel, hogy honnan származhatnak a nagyobb baj, a nagyobb veszedelem és a nagyobb kár: vajjon a revízió keresztülviteléből-e, vagy az örökös obstrukció lehetőségéből? És az a kérdés, hogy mikor birna velünk nehezebben Bécs, vajjon akkor-e, ha a zavartalan munkálkodásban megerősödünk, vagy pedig akkor, ha az örökös czívódásban — lerongyolódunk?

Tessék választani.

A képviselőház többségének vezére nem követett el államcsinyt, amint oly isszonyu dühvel hirdeti az ellenzék. És mert a házszabály nem törvény, nem követett el törvénysértést. Miután pedig sem az ideiglenes, sem a végleges házszabály-revizióval nem korlátozta senki a szólásszabadságot, — akkor hiába és ok nélkül háborodik úgy fel az ellenzék, — e tekintetben éppen nincsen igazsága. Csak komolyan és higgadtan kell mérlegelni a multak tanulságait s a jövő nagy nemzeti feladatait, mindjárt másképpen itéljük meg a nehéz helyzetet, melyből a nemzet közjára érdekében kimenekülni csak nyugodt, de erős elhatározással lehet.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Látogatott és nagy tárgysorozatot felölölő képviselőtestületi öszi közgyűlés folyt le a tegnapi napon a városházán.

A közgyűlés előtt a képviselőtestület Szász József alispán elnöklété alatt mint tisztújító szék működött, városi irnokká választván meg ifj. Angyalossy Ferencz városi díjnokot.

A közgyűlést Balogh Ferencz főjegyző, polgármester-helyettes vezette. Jelentékenyebb határozatai a közgyűlésnek a következők voltak. Dr. Varró László polgármesternek a közgyűlés nov. 10-től 1905. évi május 10-ig terjedő szabadságidőt engedélyezett; vásárváradíjszabályzat módosítás iránt a tanács által előterjesztett azon javaslatot, hogy ezután necsak az eladott, de az összes felhajtott nagyalatok vámmal terheltesenek, elfogadta. A módosítással a városi pénztár bevételei tetemesen fognak emelkedni s a több jövedelemből a képviselőtestület határozata szerint a vásártér rendezése és a városi tisztviselők lakbér-illetményeinek nyerneik majd fedezetet.

Általános helyesléssel s egyhangulag mentek határozottá a tisztviselők lakbér-illetményei tekintetéből előterjesztett azon javaslatot, melyek a tisztviselők rangosztályba sorolása és lakbér-illetményük engedélyezése és magasságának megállapítására vonatkozólag adattak elő.

mányos élet nyos uton, a lovagjai, a any lényegét ényegét nem egész működés-élet ellen? azok-e, a kik spotot, a kik em nézhetjük, andázzanak e k, a minek nzet, a hogy gjuk előbb a

lvúpárt tagjai, a sor, t. uraim, geteljes vállal- ragy egy jobb, záloga, az a adják-e meg

nelem esemé- nk, anyagi té- merközésének. És ezek között nyagi, szellemi ígg, a melyet től, energiától, i, az a nemzet, lyek, skrupulu- t nem képes vergődik addig, zomszédai min- van veszve a en áll, hogy le- zeten áll, hogy karatát, a mely kinek.

mak tornyosul- a várnak nagy ságu momentum en a pillanatban tt. Higgyék el en a küzdelem- t, ha beviszem a yet kifejthetek, talán] dicsekvés nem épen dics- gyűjtöttem, akkor lérjem azt, hogy kerülnék, annak, erre a felelős- állók e pillanat- zve, hogy ki fog l, bárki legyen is en sem, a nemzet-

t látva je, beszéde. — nn a szobába.

ü álom! — om.

törj le, ve.

Tolvaly Géza.

érték szerint olmas viselő.

at kér

TÁRSA.

A képviselőtestület igazán magát becsülte meg, mikor az annyira reászoruló tisztviselőket megbecsülte nekik, mint minden teremtetett lénynek, valahára lakbért is engedélyezett.

A dr. Váradi-háznál köztudomásúlag végzett nagyobb-mérvű javítások és átalakítások fedezetére a képviselő-testület megengedte, hogy kölcsön vétessék fel ugyan-csak a Váradi-féle ösztöndíj-alaptól. Gyöngyös tűzkáro-sultjainak 50 korona segélyt, két vinczellér-képezdei növendéknek egyenkint 280 korona ösztöndíjat, az 1848/49-iki szegénysorsu houvédéknek egy-egy öl fát engedélyezett a képviselő-testület s az inséges időre való tekintettel a segélyek előirányzatát 1000 koronával emelte.

Király András napszámot a községi kötelekbe. Lukács Sándor pecsenyesütőt a törzspolgárok sorába veték fel s a képviselő-testület úgy intézkedett, hogy a napszámok és vagyontalan dologkerülők beözön-lése megfelelő rendőri szigorral megakadályoztassék.

A közpénzeket a város a közgyűlés határozatából az 1905 évben a Nagyeneydi Kisegítő Takarékpénztárnál köteles elhelyezni; az 1905. évi költségvetés pár száz korona tevőleges különbözettel állapított meg.

Eros vitát csakis a városi erdők 1904 évi favágatási tervezete involvált azon okból, hogy a városi főerdész a Szabaderdón tarvágot végeztetett. Hogy a dolog helyesen történt-e, annak megvizsgálására a képviselő-testület bizottságot küldött ki s intézkedett, hogy a Szabaderdónak üzemtervszerű tarvága helyett az áterdőléssel való tisztító vágás miniszteri engedélyezése eszközöltessék. Tudomásul vétetett egy egész sereg bejelentés.

A reggeli 9 órakor megkezdett közgyűlés három-negyed tizenkettőig húzódott el.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 8 oldal terjedelemben jelenik meg.**

— **Előfizetőinket felkérjük, legyenek szivesek a hátrá-lékos előfizetéseket mielőbb beküldeni.**

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter Lakatos Albertet a kiseneydi áll. elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **Időjárásunk** száraz és ködös, éjszakánként gyenge fagyokkal. Napot csak ritkán lehet látni; így is csupán a déli órákban.

— **A református egyház** most ülésező zsinatának alkotmányjogi bizottsága tegnap gróf Dégenfeld József elnöklése alatt tartott tanácskozásán dr. Baksa Lajos előadó indítványa alapján igen érdekes határozatot hozott. A bizottság egyértelműleg abban állapo-dott meg, az előadó előterjesztését magáévá tévén, hogy az 1848. évi XX. törvényzikk 3. szakaszának keresztülvételétől nem teszi függővé egyházi és iskolai szükségletei kielégíthetőségét körül támasztott és a ma-gyar állammal szemben történelmi alapon álló igényeit, miután ezen igényeit nem egyedül a jelzett törvény-szakaszából származtatja. A reformáció óta a protes-tánsok sohasem részeselek azon vagyonban, a melyet addig a katolikusokkal közösen bírtak és az azzal járó államalkotó és államfőntartó hivatást a nemzet érdekében századokon át önjerejükkel teljesítették. Ez a szempont az, a melynek alapján a protestánsok igé-nyei, a többi bevett felekezet hasonló igényeivel nem azonosíthatók. Az érdekes határozat, melyet a zsinat tagjainak többsége a tanácskozáson kívül már magáévá tett, a zsinat legközelebbi ülészakájában kerül végleges letárgyalás alá.

— **Az Erdélyi Irod. Társaság** f. hó 20-ikán Kolozsvártól felolvasó-ülést tartott. Ezen alkalommal Váró Ferencz, kollégiumunk tanára, az Irod. Társaság ujan választott tagja, tartotta székfoglalóját. Érdekes biblikus hangú költői elbeszélést olvasott fel „Bileám legendája” címen. A hosszabb elbeszélés poétikus szépségű részleteit, melyek híven tükrözik vissza az örök könyv: a biblia megkapó hangulatát, mindvégig nagy figyelemmel hallgatták. A társaság elnöke meleg szavakban üdvözölte az új tagot, a kinek ez új ki-tüntetéshez mi is szívesen gratulálunk.

— **A művészettörténeti** ciklusban a folyó hét szombatján Halmszky Antal tanár fog felolvasást tartani a római s az ó-keresztény építkezésekről.

— **A Kossuth Lajos asztaltársaság** november-havi összejövetelét vasárnap este tartotta meg a Két

Hattyú kávéházában, nagyszámu közönség részvételével. Ez est Bocskay István fejedelem emlékezetének volt szentelve. Gyuricza zenekarának nyitánya után Ba-ranyai István asztalos szavalt hatással, melyet gor-donka-szólo követett. Jancsó Sándor ev. ref. lelkész szép felolvasást tartott Bocskay fejedelemről és ha-tásáról. Utána felhangzott a tárogató melabús hangja, majd Tóbis Jenő joghallgató szavalt érzéssel. Végül a cigányzenekar játéka zárta be az est műsorát.

— **A nagyeneydi vadásztársulat** néhány tagja f. hó 20—22 napjain érdekes és sikeres kirándulást rendezett a veresegyházi revierre, honnan gazdag vadász-zsákmánnyal tértek vissza Nagyeneydre.

— **Utczatarakítás.** Minden jóra való faluban meg-van az a jó szokás, hogy a háza előtti gyalogjártó és utczarézt mindenki legalább egy heten egyszer el-takarítja, rendbe hozza. Bizony sokszor eszünkbe jut az a rend, melyet egy falusi bíró s még inkább egy-szerű emberek tisztaságérzete és hagyományos szokása tart fenn. Különösen akkor, mikor látjuk, hogy váro-sunk némely nagyforgalmu utcáján ősztől tavaszig rakódik egymásra a szekérről leesett szalmának, trágyának, konyhahulladéknak sárral vegyes keveréke. Sőt marhajárta járdarészek is, különösen pedig a csatornák várva-várják az érélyes hatósági intézkedést.

— **Kissolyos kisközségben** az ev. ref. hívek karöltve a lakosság egészével, miután ezideig még templom nem volt: templom építést határozták el, melyet a folyó év őszén akarnak munkába venni. Imreh József, járási főszolgabíró meleg hangú felhívást inté-zett a vármegyei közigazgatás tisztviselőihez, hogy a ref. templom s vele a község magyarságának ügyét vegyék pártolásukba. Az ügy nemes és hazafias, a magunk részéről mindenkinél figyelmébe ajánljuk.

— **Új tizkoronás bankjegyek** kerülnek új évre forgalomba. Az új bankjegyek alakja egészen eltérő a mostaniaktól, a menyiben keskenyek és hosszukasak lesznek, úgy hogy keresztbehajtás nélkül tehetjük a pénztárczába, s így nem oly hamar rongyolódnak. Az-után kiállításra is szebbek, csinosabbak és komplikáltabb rajzuak, mert a mostaniaknak igen sok a mostoha-testvére, melyek nem az államnyomdából kerültek ki. Azonban egy hibája az ujaknak is lesz, hogy kevés-jut belőlük a szegény ember zsebébe.

— **Az Országos Irodalmi Szövetség kiadvá-nyai.** Az ország 24 irodalmi és közművelődési egyesü-letéből álló „Országos Irodalmi Szövetség” alig másfél-éves fennállása után, irodalmi esemény számba menő módon bizonyította be a napokban életképességét, mi-dőn ez évi kiadványainak 5 kötetét a nyilvánosság elé bocsátotta. A kötetek jeles magyar íróinknak dicséretre méltó alkotásai. Bársony István: „Magányos órák” című műve szebbnél-szebb vadászkepek és hangulat-rajzok sorozata. Békefi Antal ugyan nem tartozott ed-dig az ugynevezett „divatos” írók sorába, de most megjelent és „Az Életből” vett rajzaival méltán került be legjobb elbeszélőink közé. Endrői Sándorról, a magyar lyrai költők legjelesebbjéről elég annyit szó-lunk, hogy ismét megjelent egy kötet. A „Tarlóvirá-gok”, a nagy poéta e gyűjteményekből álló műve, leg-utóbb irt költeményeit foglalja magában. Mit mondjunk Rákosi Viktorról, ki „Elbeszélések” című kötetével járult hozzá e sorozat értékességéhez. Az egyszerű cím-mögül a játszi humor és az aranyos kedély megnyilat-kozásai viszik, ragadják magukkal az olvasót a jókedv, a kacagás birodalmába. „Csak egy bokor muskátli...” az, ami Szikra tollából került ki, de ez a bokor egy beláthatlan nagy virágos kert színpompájában dula-kodik. Az asszonyi szív érző meglével, elbeszélő hang-jának bájjával énekl meg a magyar föld szeretetét, a családi élet boldogságát, a szerelmes leány szívgyötrel-meit s boldogságteljes kedélyvilágát, a mindennapi élet apró-cseprő s mégis oly sokat mondó eseményeit. A magyar irodalom termékei önzetlen terjesztésének és az olvasási kedv növelésének érdekében hozhatta meg csak az „Országos Irodalmi Szövetség” azt a nagy ál-do-zatot, hogy előbb említett öt kötetet, mint a folyó évi illetéket összes pártoló tagjainak a 4 korona évi tag-sági díj ellenszolgáltatásául szétküldte. Ujabb tagsági jelentkezéseket a 3 éves ciklusra még mindig elfogad a szövetség főtáskári hivatala (Budapest, Luther-utca 1/a. földszint 1.) s a tagsági-díj befizetése után posta-fordultával megküldi az 5 kötetből álló sorozatot.

— **Világítási eszköz-kiállítás Budapest.** A budapesti m. kir. technológiai iparmúzeum helyiségé-ben f. évi november hó végével nemzetközi világító ki-

állítás fog megnyitni, a melyen a különböző modern világítási módok u. m. gáz, villamosság, aczetylén és spiritusz alkalmazása fog bemutatanni. E kiállításon az eddigi bejelentések szerint 33 hazai és 30 külföldi cég vesz részt.

— **Oktatás.** Igen méltányos feltételek mellett nyújt alapos oktatást egy németajku fiatal ember a német nyelvben és hegedű-játékban. Bővebb felvilágo-sítás Földes Ede úr könyvkereskedésében szerezhető.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kelle-mes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felül-mulja. Kérjük határozottan Ferencz József keserűvizet.

Irodalom.

A Nap.

Írta: Ábrányi Emil.

Uj napilap indul november huszonhatodikán. Régi és szeretett kapitányunk, Braun Sándor vezetése alatt új lapot indítunk és jelképünk: a nap! A nap, az ég-bolt fejedelme, a folyvást sugárzó, a mindeneket éltető. A nagy és jóságos király, aki éppen úgy betekint a czipra paloták kristályüvegén, mint a szegényes gyári lakások, a zsupfődeles paraszt-kunyhók keskeny ablakán. A mindent látó, mindent földerítő hatalom, aki valóság-ságot visz a föld legtávolibb pontjára. Az élet óriás szabályozója, aki huszonnégy órára osztja be az időt, megteremt a huszonnégyórás napok miriádnyi soka-ságát, megtölti ezeket a napokat rohanó eseményekkel, nekünk pedig pezsgő, piros vért, villanó szemet, tüzes kitartást, forró munkaerőt ajándékoz, hogy ezeknek a végtelenül gazdag, határtalanul változatos napi ese-ményeknek a hű krónikásai lehessünk.

Mit akar „A Nap”? Világítani, ragyogni, melegíteni akar, mint az a másik, az égbolt fejedelme. Ellenesége, kéréletlen ellensége akar lenni minden homálynak, mint az a másik, a mindenség tündöklő vándora. A mi mindenségünk: Magyarország. Azt akarjuk, hogy itt, ahol magyarok milliói laknak, ennek a darab földnek valamennyi pontján világosság legyen. Világosság és melegség. Világosság az elmében: az életet szebbé tevő nemes gondolkodás, a jöletet magasra fokozó műveltség világossága. Melegség a szívek mélyén: az emberszeretet és a hazaszeretet melegsége, a kölcsönös megbecsülés, a nemzeti közszellem, a haza javát vállaltva munkáló áldozatkészség, a nagy és szent célokért egyetértve küzdő lelkesedés melegsége.

Hogy egyenes irányban haladhassunk — egyenes irányban a magyar nemzet jövőndő nagysága felé — nem kötjük le magunkat semmiféle irányban. Jól szervezett, gazdag és hazafias pártokat szolgálni kétség-kívül haszon és tisztesség. De minden pártköteleknek megvan az a hátránya, hogy elfogulttá tesz, pártszem-pontokat ir elő, szűkíti a látóhatárt. A legtagabb párt-kötelek is akadályt vet a szellem büszke és szabad mozgása elé. Minden pártkötelek: korlát. Mi pedig korlátlanul akarjuk szolgálni az egész nemzetet. Szaba-don akarunk küzdeni Magyarország teljes politikai szabadságáért. Függetlenül akarjuk kivívni mindazt, amit a magyar államiság teljes kiépítése érdekében helyes-nek, jónak, célravezetőnek ismerünk föl. Partokon kívül, partok fölött maradunk, hogy annál hathatósab-ban segítsük megvalósítani az összes hazafias pártok ideálját: a közzgazdaságában önálló, kulturájában előkelő, állami életében szabad, erős és imponáló Magyar-országot.

A szabadság tisztelete együtt jár a jogok tiszteleté-vel. S mert a jogokat semmisen biztosítja jobban az egyéni érdemet megbecsülő, az egyéni munkát jutal-mazó, minden tisztességes törekvést nagylelkűen elő-segítő demokráciánál: természetes, hogy a mi új lapunk lángoló szószólója lesz a demokratikus haladás-nak. Hisszük és valljuk, hogy csak a jogok és kötele-ségek egyenlősége teheti nagygyá Magyarországot. Hisszük és valljuk, hogy a magyar nemzeti állam csak az általános műveltség egységéből állhat elő. Ezt a hatalmas egységet pedig csak a mindent áthevítő, mindent összeolvasztó demokrácia „kohója” hozhatja létre.

Szeretettel fogadunk mindenkit, aki jön, hogy a mi lapunk hasábjain adjon hangot a nép vagyainak és reményeinek; aki jön, hogy szóljon a haladás, a műveltség, humanizmus nevében; aki jön, hogy munkálja velünk együtt a XX-ik század magyar renaiss-

sance-át. Mind hivatást érez nyílt és becsül liberális közve Kedves vendég javításra és a magyar szívet, világi modort egészhithetik ki chenyit valljak ban Deák ny mintának, az ag Lajost kívánja mindazokat, ak-jain akarjak em maradiság nem egységet megr és gonosz real formában. Emu fegyverzetű lov mindörökké.

Tündöklő je-litani mindent hozzá. A nap e-len messzegek közel akarunk hozzáunk fordul senkit sem h megvédünk, m is pörbe bará figyelmes bará

A Nap — a futását. És látó dicséretére föl hogy vidámság tiszta magyar hogy a lap el-szárnyakkal, g-brillians műk csoportosulnak len barátságot tetevel; hogy ségeben is ga a maga fény ezerek érdekl

Javítsuk g-

Jól tudjuk egy hogy vajj-gyünk a piac szeszgyárak k-gonyát, jóval-mint a kemé-összes termé-műsöset is terményeink f-fáradtsággal. lehetne eiernt

A terménye a talaj igen játsza a fősze-eghajlati visz-Az adott visz-valasztásával minőséget le-lehetősegek gyafélék jelel a termés me-minőség javít-befolyással va-guano a term-eredményt a-guano után j-kell használn-vetőmagunkat trágák a r-roppant gyor-erőteljes sze-tében erőtel-gyengébb sze-Élső teend-termett vető-megrágyázás-igy nyert ma-s csak az szemü buzát.

Ha ilyen i-tatjuk — kit-ban jobb m-tovább meiv-gonddal fogj-a már érett-melyek legh-nak rakva. ilyen módon, kában elvett ilyen magun-folytatjuk, néhány év-magot a értékesíteni.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

TÁNGEL JÓZSEF
nép, főné és gyermek divatára üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű áruk lesznek ki-szolgálva.

Ugyan itt egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

modern
etylene és
állításon
külföldi

mellett
ember a
felvilágo-
rezhető.
y, hogy a
yi hasonló
eltő kelle-
esen felül-
eserűvizet.

ikan. Régi
etése alatt
ap, az ég-
ket életét.
betekint a
nyes gyári
ny ablakú-
ki valagos-
elet óriás
be az időt,
duyi soka-
ményekkel,
emet, tüzes
ezeknek a
napí ese-

melegíteni
Ellensége,
homálynak,
ndora. A mi
k, hogy itt,
ab földnek
lagosság és
etet szebbé
sra fokozó
melyen: az
e, a kölcsö-
haza javát
y és szent
yége.

— egyenes
ga felé —
ányban. Jól
gálni kétség-
tköteleknek
z, pártsem-
ragabb párt-
e és szabad
e. Mi pedig
zetet. Szaba-
es politikai
indaszt, amit
eben helyes-
pi. Partokon
hathatóság-
afias pártok
aban előkelő,
alo Magyar-

ok tiszteleté-
a jobban az
unkat jutal-
ylelkűen elő-
gy a mi új
kus haladás-
és köteles-
gyarországot.
ti állam csak
t elő. Ezt a
ent áthevítő,
ója hozhatja

mellett

ig
zok ki

sance-át. Mindenki jöhet ide bátran, aki kedvet és hivatást érez magában arra, hogy a közállapotokról nyílt és becsületes kritikát mondjon. Tért adunk a liberális közvélemény minden megnyilatkozásának. Kedves vendégünk minden, ami új és eredeti, ami javításra és átalakításra tör, ami magyar érzéssel, magyar szívet, magyar öserővel európai izlel, nagyvilági modort párosít. Testvéri harmóniában egymást egészíthetik ki nálunk azok, akik az építésben Széchenyit vallják mesterüknek, az alkotások biztosításában Deák nyugodt bölcsességét tartják követendő mintának, az agitáció fenséges szárnyalásában Kossuth Lajost kívánják megközelíteni. Tart ajtóval fogadjuk mindazokat, akik különböző utakon, de a haladás útjain akarják előbbre vinni a magyar nemzetet. Csak a maradiság nem juthat hozzánk soha. Csak a nemzeti egységet megrontó, felekezeti harcra ingerlő, gyászos és gonosz reakció nem juthat be hozzánk semmiféle formában. Ennek a dohos vitéznek, ennek a sötét fegyverzetű lovagnak nyílt és elszánt ellenségei leszünk mindörökké.

Tündöklő jelképünkhöz, a naphoz akarunk hasonlítani mindenben. Csak egyben nem hasonlíthatunk hozzá. A nap elérhetetlen magasságból, megközelíthetetlen messzeségből hiúti le sugarait. Mi pedig folyvást közel akarunk maradni a magyar nép szívéhez. Aki hozzánk fordul, bennünket mindig megtalál. Elayomni senkit sem hagyunk, igazságos ügyekben mindenkit megvédünk, meg ha komor hatalmasságokkal kellene is pörbe szállanunk. Tanácsadói, bizalmasai, jó és figyelmes barátjai leszünk a magyar közönségnek.

A Nap — a mi Napunk — nemsokára megkezdí pályafutását. És látni fogják mindenek, hogy az, amit az új lap dicseretere fölhozott, nem alap nélkül való kérdéses; hogy vidámság, eleveenség, új hang, modern szellem, tiszta magyarság ragyog a lap minden ravatában; hogy a lap élén olyan szerkesztő áll, aki szabadabb szárnyakkal, gazdagabb tapasztalással folytatja eddigi briliáns működését és körülötte olyan munkatársak csoportosulnak, akik a vezérük iránt érzett rendületlen barátságot összekötik az újságírás fanatikus szeretetével; hogy ez az új lap a magyar sajtó mai fejlettségében is gazdagodást jelent; hogy ez a fölkelő Nap a maga fényével, a maga meleg sugárzásával százezrek érdeklődésére, százezrek partfogására méltó.

Közgazdaság.

Javítsuk gazdasági terményeink minőségét.

Jól tudjuk mi azt gazdak, hogy nagyon is nem mindegy hogy vajjon 82 kilós vagy 78 kilós búzával megyünk a piacra, sőt azt is látjuk, hogy gazdasági szeszgyárak keményítő tartalom alapján veszik a burgonyát, jóval többet fizetve a keményítőben dúsabbért, mint a keményítőben szegényert. Tudjuk azt, hogy összes terményeinknél nemcsak a mennyiséget, de a minőségét is megfizetik, mégis vajmi keveset teszünk terményeink minőségének javítására, holott egy keves fáradtsággal, utánjárassal sokkal jobb eredményeket lehetne elérnünk.

A termények minőségileg való javításának főszerepet a talaj igen gondos megművelése és megtrágyázása játsza a főszerepet, természetesen csak akkor, ha az eghajlati viszonyok is kedvezők a javítandó növényre. Az adott viszonyok köze legjobban beillő feleség megválasztásával a burgonya, a cukorrépa és az árpa minőségét lehet legkönnyebben javítani, s ugyanez lehetséges okserű trágyázással is, a mesterséges trágyafélék jelenlegi nagyarányu felhasználásával nemcsak a termés mennyiségét, de minőségét javítjuk. Sőt a minőség javítására a különböző trágyafélék különböző befolyással vannak. Így pl. a chilsalétróm és perugano a termés mennyiségét illetőleg árpánál egyenlő eredményt ad, a minőségét illetőleg azonban a perugano után jobb arpat kapunk. Okvetetlenül műtrágyát kell használnunk legalább azon talajon, melyről saját vetőmagunkat termeljük, mert a könnyen oldható műtrágyák a minő pl. a szuperfoszfát és chilsalétróm, roppant gyorsan fejleszti a növényt, nagygyá fejlődött erőteljes szemeket termel, a melyek ennek következtében erőteljesebb növényt fognak fejleszteni, mint a gyengébb szem.

Első teendőnk tehát, hogy a saját szükségletünkre termelt vetőmagot a talaj kitünő megművelése és megtrágyázása által nagygyá, erőteljessé fejlesszük. Az így nyert magot rostalás és triórózes által osztályozzuk, s csak az ilyen módon megválasztott legnagyobb szemű búzát, rozsot, arpat vessük el.

Ha ilyen módon — a mely eljárást évről évre folytatjuk — kitünő vetőmagunk utján egész gazdaságunkban jobb minőségű terményre tettünk szert, akkor tovább meue a vetőmag megválasztását meg nagyobb gondal fogjuk eszközölni. Az előbb leirt eljárás mellett, a már érett kalászkok közül kiválasztjuk: azokat a melyek leghosszabbak, szemekkel legjobban meg vannak rakva. Ha csak néhány liter magot is nyerünk ilyen módon, azt igen gondosan fogjuk egy kis táblácskában elvetni, hogy jövőre már egynehány hektoliter ilyen magunk legyen. Ha ezen eljárást ilyen módon folytatjuk, meglepő eredményeket fogunk elérni, s néhány év leforgása után terményeinket mint vetőmagot a piaci áránál jóval magasabban fogjuk értékesíteni.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár részvény
társaság könyvnyomdájában.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Nagyenyed. Alkalmi költeményét mult számunkban nem közölhetjük, mert későn érkezett. Most pedig már nem aktuális. Eltesz-
szük más alkalomra.

Árverési hirdetmény.

A csákyai volt úrbéresek közönsége az 1902. évi 36161 sz. miniszteri engedély alapján eladja Csáky község házánál megtartandó nyilvános szó és írásbeli árverésen „Oserku“ dűlőben 3809, 3811 hr. számok alatt fekvő 92.00 kat. hold 25—30 éves alfa és 80—90 éves főfából álló 0.9 bükkös, 0.1 tölgyes **erdejének fatömegét.**

1. Az árverés Csáky község házánál f. 1904. évi december hó 2-án d. e. 9 órától kezdődőleg fog megtartatni.

2. A terület helyességéért felelőség nem vállalatik. Kikiáltási ár a hasáb és dorongfánál úrköbméterenkint átlag 1 kor. 60 fill., galyfánál rakásonkint 2.00 korona.

3. A fatömeg termelés alkalmával ürméterekebe rakásolandó és számbavétel alkalmával a vevő által ürmétereinkint fizetendő.

4. Versenyezni óhajtok kötelesek fennebb megjelölt időpontig 500 kor. bánatpénzt az árverést vezető járási főszolgabíró kezébe készpénzben, avagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

5. Az írásbeli zárt ajánlatok 1 kor. bélyeggel ellátva nyújtandók be és bennük a bánatpénz esatolása mellett a megajánlott vétel egységár számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

6. Árverési és szerződési feltételek Csáky község házánál és a nagyenyedi m. kir. jár. erdőgondnokságnál és a járási szolgabírói hivatalnál is megtekinthetők.

Nagyenyeden, 1904. november hó 3-án.

Imreh József,

főszolgabíró.

483 1-1

1904. évi 5310. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A marosujvári m. kir. főbányahivatalnak az 1905. évben szükséges leendő hatezer (6000) köbméter **usztatlan hasábos bükkütüzifára**, mely mennyiségnek fele az első felében, második fele pedig 1905. év szeptember hó végéig lesz a bányatelepen az iparvasut szomszédságában ezen ezélra kijelölt helyen, a részletes feltételekben körülírt módon felrakásolva — átadandó.

A szállítandó tűzifa egy éves vágásból eredőnél fiatalabb és két éves vágásból eredőnél idősebb nem lehet, továbbá hasábos minőségűnek, tehát selejtes hulladékoktól mentesnek kell lenni.

A fentebbi tűzifa mennyiség szállítását elvállalni szándékozók felhivatnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és a vállalat után esedékes 5%-os bánatpénzzel felszerelt, a köbméterenkinti egységárakat számokban és szavakban kifejezeten tartalmazó ajánlatukat **folyó évi december hó 6-án délelőtti 10 óráig „Ajánlat tűzifa szállításra“ feliratu borítékban lepecsételve**, ezen m. kir. főbányahivatal főnökéhez adják be.

Az általános árlejtési és szerződési feltételek, a m. kir. főbányahivatal kiadói, vagy a szertárnoki irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

482 1-2

Magyar királyi főbányahivatal.

Marosujvár, 1904. évi november hó 17-én.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatöréses, göres és mas ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve

HATTYU GYÓGYSZERTÁR

ált. Majna-Frankfurt. 109 52

Nagyenyedi kisegítő lakarékpénztár p-t.

Tartaléka: 300.000 korona.

Tartalékalap: 120 000 korona.

Előnyös	kezes t ad betételezésre, megfelelő kezesre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jöni elő pénzütezek részvényeire.
Vásárol	és elad értékpapírokat
Letétele	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket keves órási díj mellett.
Idégen	kölesnöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat	az összeg nagysága sz. rint 5%, 6, 6 1/2% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6%, mellet számított le
Betétele	kedvező kamattal mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

Tölgyfa-széldeszkek,

különböző hosszúságban, körülbelül 1500 darab egy tömegben, **árverés útján eladatnak a kollégium jószágigazgatósági irodájában f. év november 27-én d. e. 9 órakor.**

Nagyenyed, 1904. nov. 18.

A Bethlen-kollégium
jószágigazgatósága.

481 1-2

JOÁNOVICS TESTVÉREK fényképszek

(ezelőtt KATÓ J.)

KOLOZSVÁRT, Mátyás király-tér 32. szám.

Elsőrendű műterem.

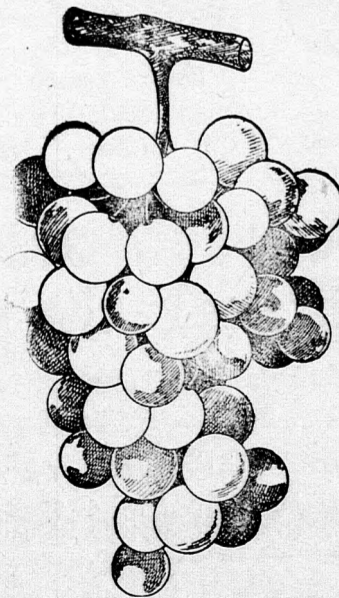
Készít nagyításokat, Aquarelleket és olajfestményeket a legtokeletesebb kivitelben.

Platin és szines képek,

Öltözök a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

29 -104

„Milleniumtelep“ Nagyöz.

Legolcsóbb árai

Legolcsóbb árai

Szép és tartós szőlője

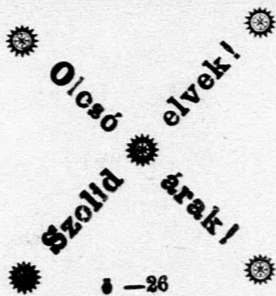
csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországon legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült

HOROSZ ÉS KUPÁS

ezelőtt MESKÓ L.

női divat, blouz és gyermek-ruhácska üzlete

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 19.

Ujjonnan berendezett üzletében az 1904. évi őszi és téli szeson összes újdonságai rendkívül dús választékban raktárra érkeztek. Minták vidékre bérmentve küldetnek.

Első gyulafehérvári agyag cserépkályha-áru gyári raktár.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki n. é. közönséget, hogy Gyulafehérvárt

CSERÉPKÁLYHA-RAKTARAMAT

a mai kor igényeinek megfelelően felszereltem. Raktáron tartom a legújabb készítményű és rendszerű cserép Daniel-kályhák a híres felek-fele Szlácsi kályhagyárból, valamint fürdőszoba- és takaréktűzhely-felszereléseket aus választékban.

Legfőbb törekvésem a n. é. közönség becses rendelvényeit pontosan és jutányos árban kiszolgálni. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelettel

Dobrowszky Károly
cserépkályha-építő.

63 25-25

2 évi jótállás.

Fogorvos **Perl József**

American Dentist

464 5-?

e napokban Enyedre érkezik és néhány napig a „Két Hattyu“ szállodában fog rendelni.

SALAMON GÉZA czipész

NAGYENYED, Főter 25 sz. (Központi vendéglő épület.)

Erdélyi Ernőné

kárpitos műhelye és butor-raktára
NAGYENYED, Buza-piacz.

Raktár mindennemű hajlított fa- és vas-butorokban, ugy- szintén tükrök, képek és mindenféle esztélyezett butorokban. — Javítások gyorsan eszék zöl etnek. Számos éven át fővárosokban és elsőrendű műhelyekben szerzett tapasztalataim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a műhelyemben készült

KÁRPITOS BUTOROK

a t. vevőimet minden irányban pontos és szolid kiszolgálással kielégítik — Rendeléseket különlegességekben is teljesítik és szaképpzottságom által biztosítom, hog minden rendelést a legnagyobb pontossággal fogok teljesíteni. Egy kísérlet által ezen állításomról teljes meggyőződés szereshető, a miért is bátor vagyok kérni, miszerint személyes látogatásával meggyőztetni sziveskedjék, esetleg egy levelezőlappal szives értesítését kérve, hogy annak érkezése után én tehessem személyes tiszteletemet. 48 50

Butorok csomagolását olcsón elvállalom

SCHÄSER FERENCZ GYULAFEHÉRVÁRT

könyv- és papirkereskedésében havi 4—20 koronás részletfizetésre kaphatók:

Mascagni Record-Grapho-Phonographok, a legújabb beszélő-gépek.

Mascagni Record-Grapho-Phonographok teljesen zajtalan működnek.

461 5-15

Árak: SYSTEM GRAMOPHON:

Typ. 0 kor. 100.— 10 lemezzel	Automat I kor. 300.— 10 lemezzel.
" I. " 160 — 10 "	" II. " 350.— 10 "
" II " 180 — 10 "	" Zonophon lemez 17 1/2 cm-t.
" III. " 230.— 10 "	darabja 4 kor. 25 1/2 cm-t. 8 kor.
	1000 tu 5 kor. Dobozzal 8 kor.

A Zonophon-lemezek mindenféle Gramophonra alkalmazhatók. Zonophon Membran a legökéletesebb, minden Gramophonon használható.

A Mascagni-hengerek kiváló minőségük folytán világszerte ismeretesek. Bejátszott hengerek a legkitünőbb szakemberek vezetése alatt készítettnek — Nagyszerű berendezésem azon helyzetbe juttat, hogy bejátszott hengereket elérhetetlen jó minőségben aránylag nagyon olcsó áron hozhatok piacra.

A hengerek árai a következők: Bejátszott P X henger darabja kor. 3.—, tucatja kor. 30.—
Be nem játszott P X henger " " 140
Bejátszott nagy P X henger " " 12.—
Be nem játszott nagy G X henger " " 7.—

Hengereim eredeti felvételek, teljesen mellékzörej nélkül. Kérjük a képes Mascagni Record-Albumot, mely 20.000 darabból álló műsort tartalmaz.

Karácsonyi ajándéktárgyak

nagy választékban, olcsó áron kaphatók, u. m.: fényképes-levelezőlap és emlék-albumok. Gyermek- és társasjátékok. Diszmvévek. Képes- és meséskönyvek. Ifjúsági iratok. Levélpapírok elegáns disz-dobozokban. Minden bárhol és bárki által hirdett könyv, zenemű vagy folyóirat nálam eredeti áron beszerezhető.

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA ujjonnan berendezett hazai ipar, vászon, uri- és női divat-áruháza

NAGYENYEDEN.

Alsó-Fehér vármegye legelső és legolcsóbb bevásárlási forrása.

Kedves köteleseggünknek tartjuk a nagyrabecsült vevőközönségnek szives tudomására hozni, hogy üzletünket a modern kor igényeinek megfelelően megnagyobbítottuk, ugyszintén a legújabb őszi és téli újdonságokkal mesés nagy választékban berendeztük.

Ez alkalommal bátrak vagyunk nagybecsű figyelmét azon körülményre is felhívni, hogy f. évi november 20-tól bezárólag december 24-ig

nagy karácsonyi vásárt rendezünk

és hogy az ezen alkalomra megállapított mérsékelt árak csupán a jelzett időn belül érvényesek.

Még a jelen nagy áremelkedések mellett is abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy csakis elsőrendű árukat árusítunk, miért is kérjük kedves vevőinket ezen alkalmi vételt el nem mulasztani.

2-104

Illo tisztelettel

VAJNA MIKLÓS ÉS TÁRSA.

Kérem a mai kor igényeinek megfelelő **uri-, női- és gyermek- cipő** t a legjobb és legfinomabb anyagból. Ugy helybeli, valamint vidéki megrendeléseket is gyorsan és jutányosan eszközöl: 274 26-104 **SALAMON GÉZA** czipész.

Czipőkenőcsök raktáron tartatnak! Vevőimnek díjmentes czipőjavítás!

UJ
Telefon
Van
ebédlo-, ha
Aszt
gyorsan és po
A

SZESZA
KOLOZS
Alapítottott
Kocsi na
Nagy koc
technikai g
Min
Videki me
Gyaru
részt: ker
személyes v
legjutányos
jutányos ár
Bees
255 47-50

Nafta
ho
F
ebész
szköz
B
K O

RÉZON
esap
e szak
szítést j
minden
Videki r
léseket g
RAPO
KOLOZS

erdély
G

UJ! Butorraktár és kárpitós üzlet! UJ!

Telefon szám 259.

SZATHMÁRY JÁNOS

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 8.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy butorraktáramban magyar hazai gyártmányok dús választékban kaphatók; u. m. ebédlő-, háló- és szalonberendezések, irodai felszerelések stb. Asztalos és kárpitós munkák rajzszerű elkészítését, valamint minden e szakmába tartozó javítás, átalakítás stb. munkálatokat olcsó áron gyorsan és pontosan eszközölöm. Vidéki megbízások és megkeresések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. A n. érd. közönség b. pártfogásáért esdve, maradtam kiváló tisztelettel

250 48-52

Szathmáry János.

SZESZÁK FERENCZ ÉS FIA

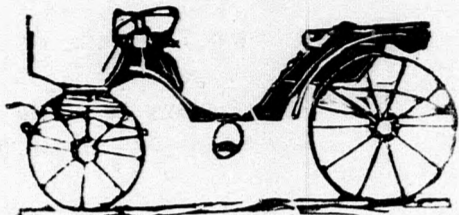
kocsigyártók

KOLOZSVÁRT, Malom-utca 12 szám.

Alapított 1870-ben.

Árjegyzék ingyen.

Kocsi nagy raktár minden igényt kielégítőleg. Nagy kocsijavító-műhely. Kocsigyártás modern technikai gépekkel felszerelve. — Pontos kiszolgálás. Mindennemű kocsi raktára. Vidéki megkeresésre azonnal válaszolunk.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt, a hol a kocsi minden részét: kerékes, kotvas, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt előállít és az által vagyunk a legjutányosabbak arban is. Főszelünk a jó, szolid munka jutányos árban. Beesés pártfogását tisztelettel kérve

Szészák Ferencz és Fia

255 47-50

kocsigyártók

ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGIBANK és TAKARÉKPÉNZTÁR 3. T.

Alaptőke 200000 kor

NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200000 kor.

Leszámitol 6 hnapig lejártig terjedő váltókat a legolcsóbb kamattal mellet

Betétbeállítás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 1/2% -ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődően legmár 4 1/2% alapkamattal föld-birtokra, a beesérték feléig.

Betétek után 1904. július 1-től naptól napig 4 1/2% -ot fizet.

Régibb és magas kamatu jelzőkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabban bonyolít le.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára. Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket.

GOLDSTEIN (GERŐ) MÓR

uri szabó divat-terme

NAGYENYED, Főter, Várépület 15. Balla B. úr mellett

Bátor vagyok a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívni

szabó-üzletemre

mely a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg van berendezve, állandó nagy szövetraktárral. Műhelyemben csak a legelegánsabb ruhák készülnek már 18 ft.-tól kezdve előnyös feltételek mellett is, a miről tisztelt veöm egy próbarendelés után meggyőződhetnek.

Allításom valódiságáról bárki meggyőződhetik, amennyiben nem árasztom el a tisztelt vevőközönséget hazug reklámokkal. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölök. Mesteri szabásért kezeskedem

Kiváló tisztelettel

Goldstein (Gerő) Mór.

209 -52

Baumann Arnold

gőzerőre berendezett asztalosárugyára

GYULAFEHÉRVÁRT.

T. Cz.

Szíves figyelmébe ajánlom azt, hogy eddigi

nagy butorraktáramban

60 telj sen berendezett szalon, ebédlő, hálószoba stb. barmikor megérkeik hozzá. — E vidék legnagyobb szőnyegraktára szalon- és fűzőszőnyegekben, valamint található nem kevésbé nagy raktár hajlított székekben. — Diványok nagy választékban teljesen készen kaphatók. Kárpitós és díszítő műhelyem kiváló szakértelmű munkásokkal van ellátva.

Ajánlom egyidejűleg saját készítményű galv. acélsodrony ágybetét és kocsisüléseimet. — Temetkezési intézetem a legnagyobb igényeknek is teljesen megfelelően van berendezve, mindenkör 100 söt több koporsót tartok raktáron, köztük egy díszes üvegkocsit. Már a 100 koronát meghaladó temetéseknel új találmány s higiénikus szempontból kiváló előnyűvel bíró legfertőztető készülékemet (desinfections-apparat) ingyen atom használatra.

Felvállalom. épület, butor, portál, bolt és gyógyszer-tarak berendezését; javítási s minden szakmába vágó munkálatokat. Mindennemű mázoló munkák gyorsan és izlésen készíttetnek el.

97 4-53

Kalap, nyakkendő és fehéreneműk.

BERKOVITS BÉLA

női-, férfi-, fiu- és gyermek-ruha valamint férfi-divat üzlete Nagyenyed, Főter 3. sz.

Bátor vagyok a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy bevásárlás utazásomból haza érkezvén, az őszi idényre sok szép újdonságokat bevásároltam.

Különösen bátor vagyok a t. cz. hölgyek becses figyelmét felhívni elegáns és divatos modell női kabát raktáromra.

Továbbá van szerencsém a t. cz. vevőimet ért síteni, hogy a szabásati műhelyemet a legmodernebbül berendeztem, hol egy tényleg kitünő szabászt alkalmazok, ki a

drezdai szabásati akadémiát végezte,

és még más fővárosokban is szerzett tapasztalatot, képes a legkényesebb igényeknek is eleget tenni.

Ajánlom raktáromat dús választékú női-, férfi-, fiu- és gyermek-készruhákban, valamint elismert legjobb minőségű Kobrák-féle hazai gyártmányú női-, férfi- és gyermek-czipőkben, kalap, esernyő és fehéreneműekben.

Becsés látogatását örömmel várva, s magamat szíves pártfogásába ajánlva,

BERKOVITS BÉLA.

427 89 -*

Pontos és szolid kiszolgálás.

Angol és francia illatszerek. Bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek. Fertőtlenítő anyagok, padlómaszok. Gazdasági cikkek, állatgyógyszerek.

Köszörök gyárak és cseplőgépekhez.

Naftalin, kovarpor, Féreg irtók. ebészeti és betegápolási szközők nagyban raktára.

Burger F. Gyógyszer üzlet KOLOZSVÁR, Főter.

256 3-52

REZÖNTÖDE. Készít szeszgyárak, gőzmalomok és vízművekhez való minden öntvényeket. — Cseplőgépek, lokomobilok javítását eszközli. Pa linka főzésnél szükségeltető kavarázó készülékeket. Fürdőkhöz szükségeltető réz-csapok és csavarokat, valamint minden e szakmába vágó sárga réz öntést és készíttést jutányosan elvállal. Továbbá készít mindennemű réz és ágyufém öntést. Vidéki megkereséseket és megrendeléseket gyorsan, pontosan eszközöl.

RAPOPORT ADOLF rézöntő KOLOZSVÁR, Fellegvári-ut 6 sz.

Cerstenbrein Tamás

erdélyi márvány, svéd gránit, Labrador és Syenit köipari vállalata KOLOZSVÁRT.

Gyártelep és központ: KOLOZSVÁRT. Fióktelepek: Nagyszeben és Nagyvárád.

Elvállalja a magas építményeknél előforduló összes kőfaragó és kőszobrás munkákat, sirkövek, sirkerítések és kapcsolatosan e szakmába vágó mindennemű munkálatokat.

Gerstenbrein Tamás

képesített kőfaragó mester. 252 45-52

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-gyár

BRASSÓBAN.

Iványi G.
kocsigyártó Kolozsvárt,

Berde
Mózes
utca
5. sz.

Készlet tartok a legizlésebb kivitelű kocsikból. Elvállalok e szakmába tartozó javításokat, fényezést, párnázatok elkészítését és újra való bevonását, valamint kovacs és kerékes munkálatokat a legjutányosabb árak mellett.

Vidéki megrendeléseket a legnagyobb megbízhatósággal gyorsan és pontosan teljesítek, miről hosszú éveken át szerzett gyakorlatom és a korral haladó tanulmányom biztosítják a n. é. közönséget.

Kérdésközlésekre a legnagyobb készséggel válaszolok.

Használt kocsik magas árban becsesítettnek.

Első rangu nőikalap termére

hívja fel a m. t. hölgyközönség b. figyelmét

LÁNYI BENŐNÉ Kolozsvárt,

Wesselényi Miklós-utca 2. szám (emelet),

hol nagy választékban beszerezhetők a legújabb divat szerinti diszített és diszitetlen női, leány, és gyermekkalapok. Nagy választék gyaszkalapokban.

Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan teljesít.

Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

355 19-20

DAVID VENGZEL

hangszerkészítő

KOLOZSVÁRT.

RAKTÁRA:

az összes réz, fa, fuvós és vonós hangszereknek és azok mindenféle alkatrészeinek.

NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.

Kolozsvár, Deák Ferencz u. 10.

354 6-26

SZŐLŐOLTVÁNYOK,

Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és bor fajokból, teljesen fajtiszta, tökéletesen forrott, dus gyökérzetű példányok, szőlővanyminőségben, mérsékelt árakon, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél Medgyesen, (N.-Küküllőmegye.)

Tulajdonos: **CASPARI FRIGYES,**

okleveles szőlész, az erdélyrészi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelőadója, Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója, Nagy-Küküllő vármegye volt szőlészeti biztosa stb.

Lugasszőlő-oltványok szintén mérsékelt árakon!

Készlet 3 millió. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Oltványaim az idén szebben fejlődtek mint valaha, mert a száraz időszak alatt 4 nagy vízmű által naponta 2 millió liternél nagyobb vízmennyiséggel lettek öntözve.

463 3-4

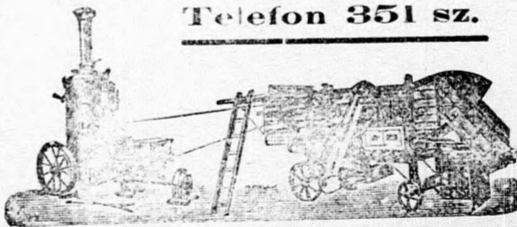
Babós és Társai

KOLOZSVÁRT, vaskereskedése **Deák Ferencz u. 25.**

Nagy raktár mindennemű hazai gyártmányú vasárúkból: u. m. *kudsi-rúdvasak, építkezési-vasgerendák, kész falkötővasak, Beocsini cement, Gypsz, Menyészet-nád-fonat, Fedél és elszigetelő lemezek, Carbolineum, Kátrány, Koczká alakú korács szén, Kaux és Faszén, Hollandi keneze* és mindennemű *festékárúk. Gazdasági gépek és eszközök, gépolaj, gepszij, rézgálicz és Raffia háncs.*

Telefon 351 sz.

Üzletünkben fizető pénztárgépet állítottunk fel, mely minden készpénz fizetésről szelvényt ad és 50 korona ilyen szelvények visszaadása ellenében 1 koronát térítünk meg.

Tűzmentes pénzszekrények, valamint használt pénzszekrények is kaphatók.

Konyhaberendezési cikkek. Épület vasalások. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás.

Gazdasági gépekből árjegyzék díjmentesen küldetlik.

Cs. és kir. udvari
szállító

NEUMANN M.

Szerb kir. udvari
szállító.

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér,

Az őszi és téli idényre

ajánl őszi és téli öltönyöket. Átmeneti kabátokat (Double-Ulster), Havelok ujjakkal és ujjak nélkül. Téli kabátok és városi bundák. Gazdasági kabátok szövet vagy szőrmebéléssel. Eredeti dán iramszarvas-kabátokat szőrmebéléssel.

Nagy választék gyermek- és fiú-öltönyökben.

Minták és képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Megrendeléseknél elegendő mértéknek egy régi öltöny beküldése. Gyermekruhák rendelésénél elegendő, ha a gyermek korát, a kívánt szint és árt velem közlik.

38 45-52

Előfizetési

belyben házhoz hor
postán k

Egész évre
Fél évre
Negyedévre

Egyes szám ára

Hirdetés
□ centiméterenké
dők és gyárosok kü
ben rész

Nyílt tér sor

M

(*) Az egyes
házasabályok
hangulattal,
indulat foglal
igazságot.

Ellenzéki s
ellenzék érve
keresve sem

De a ki
mélyebre ke
efemer hang
nyújtó szikla
szavára halg

Az történet

Bánffy ellen
volna történe
felfogás szer
az akadályok
nak érvényes
san megkötő

gyengébb ell
idegen iskol
kek miatt

lette, hanem

dőben volt.

Biz az ne
többségi ak
sét, vagyis

Az erősz
az alkotmán
párt felébre

Hisz a n
sorvadást m
talaja időro
kus rázkódt

tanyát vert
az ellenzék
időben, a

kormányre
a hagyom

léseit: ily
rek használ
obstrukció

a morfiun
tudott elle

derűre-bor
eszközt, me

ség és haza
a magyar

ugy alkóth
megkapták

hozzájárul
rizmus, ha

elv megbé
gában. Me

kisebbség
bizonyos h

hat egy au
nak megva

Nem is
az obstruk

a törvénye
különféleb

minden be
lenné tess

Az elle
bolygatva

jéből. A
melyek-b
szabályoz

Ezen k
Tisza Ist
véget aka

hogy az
Igazán
gondolat,
lerontás